

Ariany

Revista associada a la
Premsa Forana de Mallorca

Any XXVII nº 205 Setembre - Octubre 1996

Ha
començat
la
restauració
del Pou
Jurà,
l'empedrat
es fa de bell
nou

.....

Ja tornan a
tenir un rector
nou, ell és
don Melcior
Fullana Riera,
M. SS.CC.,
trobareu una
entrevista a
les pàgines
centrals

Telèfons d'interés

Ajuntament	56 11 82
Farmàcia	56 13 61
Col·legi Públic	56 13 20
Parròquia d'Ariany	56 12 02
Religioses franciscanes	56 12 13
Urgències (Insalud)	061
P.A.C. Vilafranca	56 05 50
Ambulàncies	55 40 75
Ambulàncies	20 65 65
Urgències Son Dureta	17 50 00
Guàrdia Civil	062
Bombers	085
Funerària Sant Joan	52 60 53
Telefon de l'esperança	46 11 12

Pluviometria

Setembre

Dia 3 ... 14 l.
 " 6 ... 8 l.
 " 11 ... 14 l.
 " 12 ... 16 l.
 " 13 ... 11 l.
 " 18 ... 5 l.
 " 10 ... 2 l.

Total ... 70 l.

Octubre

Dia 2 ... 6 l.
 " 3 ... 4 l.
 " 6 ... 43 l.
 " 7 ... 20 l.
 " 8 ... 3 l.
 " 13 ... 20 l.
 " 14 ... 3 l.
 " 15 ... 18 l.
 " 16 ... 16 l.

Total.... 133 l.

Ariany

Revista Local Independent
 Plaça de sa Creu, 2
 07529 Ariany
 Telef. i fax: 56 12 87
 D.L.: PM 207-1971
 Edita

Associació Cultural Ariany
 Grup de Redacció
 Gabriel Frontera Mestre
 Jaume Taberner Ribot
 Catalina Pont Julià
 Tomeu Bauçà Frontera
 Margalida Taberner Ribot
 Dibuixos
 Jaume Capó Sansó
 Imprimeix
 Gràfiques SIBA

Els articles, cartes i comunicats publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors

Festa de Sant Francesc

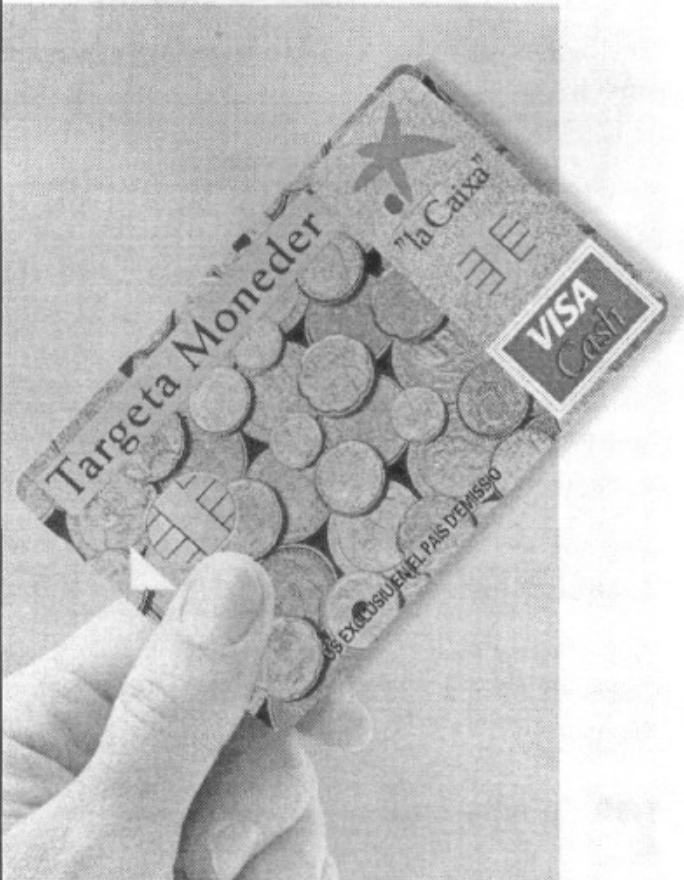
Dia 5 d'Octubre, festivitat de San Francesc d'Assís, patró de les religioses franciscanes, es va celebrar a la nostra Parròquia un solemne Ofici a on la gent hi va participar més que mai. Acte seguit tengué lloc a ca ses monges un bon refresc.

Sense cap mena de dubte s'ha de dir que la resposta del poble d'Ariany envers les monges, demostra que tots els arianyers desde el més petit fins al més gran estam amb elles i amb tot el que això suposa. Vegent com estava l'escola gran del convent, resulta difícil pensar i acceptar que les monges ens hagin de deixar, sense por a equivocar-se podríem dir que moltes de les pregàries que es feren desde el fons dels cors de la gent aquest dia a la missa, es dirigiren a Sant Francesc amb la il·lusió que intercedesqui i que les monges es quedin a Ariany.

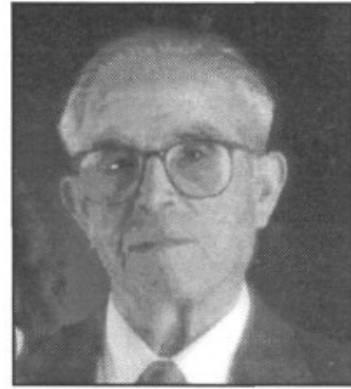
**Targeta
Moneder**

La targeta de cada dia

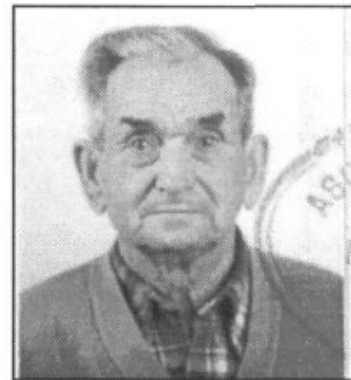

 "la Caixa"
CAIXA D'ENTALVIS I PENSJERS
DE BARCELONA

Nota de la redacció: Les persones interessades en que es publiqui alguna fotografia, l'han de fer arribar a la redacció de la revista, nosaltres no ens feim responsables dels possibles descuits que hi pugui haver.

- El passat dia 8 d'octubre, ens va deixar el Bernat Ribot Billoch (Billoch), era casat i tenia 84 anys.

- El passat dia 30 d'octubre ens va deixar en Jaume Darder Mestre (Palla), era fadrí i tenia 83 anys.

Descansin en pau.

Avís

Sóm un grup de descendents d'una mateixa família, que estam interessats en realitzar l'arbre genealògic del llinatge SALOM i del malnom FALET.

Amb aquesta nota, demanam a tots els qui ens pugui ajudar, ens enviïn les seves dades familiars o arbre genealògic si el tenen fet. Per tal cosa vos podeu dirigir a: Bernadí Salom Torres, carrer Joan Burgues Zaforteza, nº 2 07005 Palma, o al fax 52 63 33, o als telèfons 27 56 89 i 42 75 16.

Estam interessats en fer una trobada d'aquesta gran família, per la qual cosa vos pregam ens envieu les dades el més prest possible.

Gràcies.

Un poc de tot

Biel Tovell

Al' hora de repassar els retalls dels diaris d'aquests dos darrers mesos, em ve al cap el títol d'un llibre que vaig llegir quan era jove i del qual no record el contingut, però sí el títol, es deia «Algo huele a podrido».

Ariany, sempre s'ha caracteritzat per esser un poble on mai passava res, a lo millor per desgràcia nostra, però en un tres i no res s'ha convertit en un poble, pareix esser, rebel, carregat de problemes i tensions, fins a l'extrem d'esser portada de diaris (Diari de Balears, 5 d'octubre, on acompanyant el títol «Rebel.lió a Ariany», hi havia una fotografia en color, d'una vintena de dones braç alçat) i també tenir l'honor d'esser editorialitzats pel mateix diari.

Itot això en base a què? Idò en base al problema de s'aigua que estam patint els arianyers desde fa un temps: que si aturades d'aigua, que si nitrats, que si roben claus, que si... etc.

El problema principal és que l'aigua no és bona, o més ben dit, no és bona del tot. Té una quantitat de nitrats, 142 mil·límetres per litre, quantitat molt superior del que es considera normal, 50 mil·límetres per litre, lo que fa que Sanitat hagi qualificat l'aigua coma no potable i com a conseqüència, la Junta d'Aigües no dóna els permisos de connexió pertinents.

Fins aquí el problema real, a partir

d'aquí és quan ja hi entra el folklore i les opinions interessades: que si el batle es despreocupa del poble, que si el batle no és mai per Arainy, que si hauria d'haver dimissions, que si no s'haurien de pagar els rebuts, que si primeres portades de diaris, que si... «algo huele a podrido».

El problema hi és, però s'estan cercant solucions, de fet, el batle va tenir a començaments d'octubre una reunió amb Bartomeu Reus, conseller de Medi Ambient, a la qual, s'arribà a la conclusió de que el Govern Balear se'n farà càrrec i es mirarà quina és la millor solució. Hi ha tres possibilitats, una d'elles, la ubicació dels pous enfora de les granjes d'animals, ja que els nitrats estan produïts, principalment pels fems dels animals i pels abonaments agrícoles.

Una altra solució seria la instal·lació d'una planta d'òsmosi inversa, que consisteix en un sistema de filtres per dur a terme la potabilització de l'aigua.

I la tercera solució, seria la connexió amb un pou d'aigua bona que no contengui nitrats i així al mesclar les dues aigües es rebaixaria considerablement el nivell de nitrats.

D'aquestes tres possibilitats, pareix esser que la que té més probabilitat d'anar endavant, és la segona, la de posar uns filtres per convertir l'aigua en potable.

Idò això és el que es va ractar i sortí

publicat dia 4 a tots els diaris, i mirau per on, quan tot pareixia en vies de solució, dia 5 ens trobam amb la «rebel.lió arianyera», propiciada per qualcú sense escrúpols, no sé si d'Ariany o de fora, però que es va lluir, ja que la rebel.lió va esser promoguda per la periodista que anà al club de la tercera edat, demanant si es volien fer una fotografia per sortir al diari, segurament qui parlava de dimissions, abandonament del poble, etc, etc; no tenia coratge de sortir-hi i feren la jugada a aquelles dones, que accedirn a fer-se la fotografia totes alegres i contentes; el disgust vengué després al veure la tramoia que s'havia montat amb elles.

Lògicament, ni Sa Fulleta, ni jo volem quedar al marge d'aquest assumpte i per començar, he volgut cercar informació al respecte.

Vaig pensar que lo millor era demanar informació a Sanitat a través d'un conegut, però sabeu quines foren les paraules? Idò més o manco com segueix:

- Som de la revista Ariany i voldria un poc d'informació damunt tot aquest assumpte de ses aigües.

- Resposta: d'Ariany? Demanau lo que volgueu, però res de s'aigua, tot és política; si voleu saber informació, anau al batle que ell t'totes les dades. I afegí: pareix mentida que a un poble amb només 800 habitants,

La polèmica fotografia publicada a la portada del Diari de Balears

Un poc de tot

◆ Editorial

La crisi de l'aigua potable

Poques vegades un poble petit té tant de protagonisme com el que ha tingut i està tenint Ariany, en el context de la vida social illenca. Primer varen ser les mobilitzacions contra les cendres i ara la indignació popular, com a conseqüència del problema de l'aigua. Quan pareixia que s'havia solucionat el subministrament d'aigua potable a la població, abir el nucli es va quedar setze hores sense servei públic d'aigua. El batle, que a més és diputat, conseller i secretari general del seu partit, ara és qüestionat durament per una població que amb feines arriba als mil habitants. No obstant això, el problema no es pot personalitzar en el batle, ni reduir a una qüestió de simple gestió municipal. És molt més complex del que pot semblar a primera vista. La majoria dels pobles del Pla de Mallorca fins fa molt poc temps no tenien xarxes d'aigües netes ni brutes. Aquest servei s'ha duit a terme recentment, de tal manera que encara hi ha algunes poblacions que no el tenen instal·lat del tot. Això s'ha aconseguit gràcies a la gestió política, però a costa dels contribuents, els mateixos que han de rebre els serveis. Ara els usuaris volen un servei en consonància amb els que han pagat. Les empreses que han obtingut el monopoli de les instal·lacions del clavegueram assoliren el compromís d'oferir els millors serveis i aigua de qualitat. ◆

Editorial publicat al Diari de Balears

hi hagi d'aver tants de problemes.

Què us pareix? idò aquesta fou la resposta. També vaig demanar informació tècnica damunt els nitrats i els seus perills, i se'n va informar correctament. D'aquesta informació, crec important destaca:

-Els nitrats es produeixen degut als

abonaments agrícoles.

- A molts de pobles, l'aigua que tenen també conté nitrats, o sia que no tan sols és la d'Ariany.

- Els nitrats poden estar 15 anys a desaparèixer de l'aigua.

- No cal alarmar-se, però sí prendre precaucions, sobretot per infants

menors de dos anys, ja que poden produir metahemoglobina, això vol dir falta d'oxigen a la sang.

Per tant, no és gru, però cal parar esment, sobretot amb els infants i si així i tot s'els vol donar d'aquesta aigua, convé bullir-la abans.

I jo pens, estam a l'any 1996, només fa dos anys que tenim aigua canalitzada, què passa, què fins ara no hem begut? Idò segui com abans, aigua de pluja, i la canalitzada per regar, rentar, etc, que en principi, aquesta era la finalitat a un poble on pràcticament no hi ha cp casa sense cisterna.

Deixem els conflictes, siam raonables, deixem les guerres que no duen enlloc i esperem que el Govern dugui endavant el projecte de potabilitzar les aigües, mentres tant, prepara la cisterna i a beure aigua de cisterna.

Recollida de fems

I ja que estam en trui, anem a l'altre que també ens ha tengut ocupats aquests darrers mesos: les cendres.

Encara podem veure padaços i papers a finestres, quan el 26 d'octubre va aparèixer un reportage al Diari de Balears damunt la recollida selectiva de residus a la Part Forana en lo que va d'any, i per vergonya meva, vaig poder veure que som els darrers de la llista.

Comparant un parell de pobles més o manco de les mateixes característiques que el nostre, podeu treure vosaltres mateixos les conclusions:

Ariany: 801 habitants, 2.763 kg. de paper i cartró, 3.167 kg. de vidre.

Lloret: 810 habitants, 4.052 kg. de paper i cartró, 9.052 kg. de vidre.

Mancor: 880 habitants, 4.476 kg.

Un poc de tot

de paper i cartró, 5.399 kg. de vidre.

Fornalutx: 693 habitants, 5.721 kg. de paper i cartró, 7.249 kg. de vidre.

Búger: 918 habitants, 5.923 kg. de papaer i cartró, 11.394 kg. de vidre.

Costitx: 802 habitants, 6.887 kg. de papaer i cartró, 12.942 kg. de vidre.

Deià: 577 habitants, 7.222 kg. de papaer i cartró, 12.998 kg. de vidre.

I així podríem seguir. No vos pugen els colors? A mí sí. La plataforma arianyera, aquí té molta de feina per fer, convendria fer una campanya de recollida selectiva.

Perquè no quedeu endarrer dels pobles de Mallorca, exceptuant Palma, qui més paper i vidre ha recollit ha sigut Calvià amb 248.788 quidògrams i 323.384 respectivament.

Valors cadastrals

Va sortir publicat als mitjans de comunicació, el valor cadastral dels distints pobles de Mallorca, segons dades del Consell.

Segons aquest estudi Mallorca val 2 bilions de pessetes.

El poble que més val, lògicament és Palma amb 846.616.494.961 milions i el que val menys, Estellencs amb 1.121.548.617 milions.

Ariany, té un valor cadastral de 1.790.685.396 milions, dels quals 1.632.918.230 és la valoració urbana, i 157.767.166 la rústica. Tenint en compte els habitants, que segons aquesta estadística Ariany en té 844, surt a una mitjana de 2.121.665 ptes/habitant.

Si miram la llista, hi ha cinc pobles que valen menys que nosaltres, Estellencs, Fornalutx, Búger, Lloret i Costitx.

Encara que només sia com anècdota, sempre és interessant aquest tipus de dades, ja que ens situen dins la realitat de la nostra illa.

Pla territorial del Pla

Bé n'hem parlat del Pla Territorial del Pla. Havia d'esser la salvació dels pobres del centre de l'illa en l'objectiu principal de reactivar l'economia i millorar les infraestructures dels municipis. S'havia de construir un Palau de Congressos a Petra, un parell de polígons de serveis, entre ells un a Ariany, s'havia de reactivar la línia del tren, etc. etc., però mirau per on, després de tant de parlar-ne i fer tantes de reunions i plans i demés, idò ara el President del Govern Balear Jaume Matas, no ha destinat ni un duro del pressupost del 97 per aquest Pla.

Com a contrapartida, hi ha 3.000 milions pel Pla Mirall per embellir els pobles de Mallorca.

Si vos he d'esser sincer, ni m'he interessat pel que és aquest Pla Mirall l'únic que us puc dir és que em sent un poc estafat. Ens fan viure dins unes il·lusions i després tot queda en paraules reunions i escrits però poques realitats, basta pensar amb el que va passar en l'Objectiu 5B, d'entrada, pareixia tot lo món, inclús que sense fer feina tothom cobraria i al final s'ha quedat tot en quatre esquitxos i encara pels enxufats.

Hi ha bones idees, no o dubt, però una cosa són les idees i una altra les obres i pareix esser que el que cerquen els polítics es jugar amb la gent senzilla i amb menys possibilitats econòmiques i culturals. Crec que se'ls hauria d'exigir responsabilitats a tots els qui han fet promeses o als qui han creat falses expectatives, ja que i no crec que sia el

cas d'Ariany, podria esser que algú fes inversions pensant amb les ajudes o el projectes a venir i després es quedassin penjats.

Per tant, ens quedam sense Pla, sense polígon de serveis, sense tren i sense doblers com diven amb mallorquí «amb un dit a s'orella i s'altre a n'es cul» i a esperar a veure que es aquest Pla Mirall o lo que li vulgin dir perquè segurament a l'hora de dur-lo a la pràctica ja se n'hauran ideat un altre que tapanà aquest.

Problemes a la Mancomunitat

Pareix esser que l'harmonia i comunicació que sempre havia caracteritzat a la Mancomunitat del Pla s'està fent mal bé poc a poc. Les ideologies dels diversos integrants de la mateixa, fa que molts dels projectes o propostes no es puguin dur endavant ja que hi ha massa interessos polítics que moltes vegades estan per damunt de l'interés col·lectiu.

D'aquest fet, se n'han donat compte i per evitar que aquesta entitat es quedi paralitzada, es constituirà una Junta Gestora que serà la que s'encarregarà de gestionar els temes que es contempen dins la Mancomunitat.

Aquesta junta, estarà composta per un President, que serà el nostre Batle ja que com a President de la Mancomunitat és qui té més informació sobre els projectes i temes de la comarca, un Vicepresident, que serà En Joan Antoni Ramonell, batle de Montuïri i per quatre persones més que a hores d'ara encara no han sortit a la llum però que sembla esser que ja estan escollides.

Consider imprescindible per la comarca i per tant per Ariany que la Mancomunitat funcioni ja que un poble és bo de callar però catorze pobles units són una força a tenir en compte, encara que com hem vist abans en lo

Un poc de tot

del Pla Territorial, de poc ha servit, però altres vegades sí s'ens ha tengut en compte.

En Toni "Batle" al Congrés dels Diputats

El passat 10 de Setembre, un grup representatiu del Parlament Balear va anar a Madrid a proposar al Congrés dels Diputats que les nostres illes deixassin d'esser «Las Baleares» i es denominassin Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Aquesta proposició, lògica a n'aquestes altures, va esser aprovada per 293 dels 295 diputats que assistien al ple.

Aquest fet, ja de per sí històric, consider que a nivell d'Ariany pren una significació especial ja que el grup representatiu de les illes, estava integrat per Pilar Ferrer (PP), Damià Pons (PSOE), i el nostre Batle Antoni Pascual com a representant del Grup Mixte.

Obres municipals en projecte

Si ens hem de fiar dels diaris, estan a punt de començar o ja han començat una sèrie d'obres al nostre poble, prou interessants: El pes municipal, la plaça Major i el Pou Jurà.

En quant al Pes municipal, pareix esser que el Consell Insular pensa

El pou Jurà és restaurat

distribuir entre 26 ajuntaments mallorquins 310 milions de ptes. que resulten de les baixes que hi ha hagut en l'adjudicació per subhasta de les obres del Pla d'obres i Serveis i del Pla d'Acció Especial de la Mancomunitat del Pla. Idò bé Ariany se'n beneficiarà en 4.200.000 de ptes, que es destinaran a remodelar el pes municipal que a dir veritat ja era ben necessari. A veure si aquests doblers són suficients per aconseguir una entrada a l'altura al maco de les altres dues del poble.

Un altre projecte que està en marxa és la rehabilitació del Pou Jurà. Aquesta rehabilitació està enmarcada dins el conveni que té la Mancomunitat amb

FODESMA. Per aquest sistema ja s'ha arreglat el Pou Bo. La rehabilitació, consistirà en col·locar una viga mestre de fusta, com la que mos foterren els petrers, a la qual hi penjaven la corriola

per treure aigua del pou. També es reformaran les parets, i l'empedrat que l'enrevolta serà remodelat per complet.

Quan aquesta rehabilitació s'hagi acabat tendrem dos llocs emblemàtics pels arianyers, recuperats per a sempre ja que amb el temps i el poc ús que s'en fa d'ells actualment, s'havia arribat a una degradació que de no esser per aquestes accions salvadores, ben haviat haurien deixat d'existir.

I el tercer projecte d'obres, és el de la plaça Major. Pareix esser, que l'Ajuntament ha decidit demanar al C.I.M., la inclusió en el Pla d'Obres i Serveis del 97, una partida per reformar totalment la plaça, de 16 milions de ptes.

Segons la informació apareguda en premsa, es pensa tomar el cadafal i fer-ne un de més baix i per tant més funcional ja que l'actual agradarà o no agradarà però lo cert és que quan arriben les festes, fa més nosa que servici. També s'aixecaran les rajoles i s'enrajolarà de bell nou, es canviarà l'enllumenat, es faran espais amb jardí, s'hi posaran bancs nous i estarà dotada de rampes per a minusvàlids.

Lògicament, el projecte és ambici-

Un poc de tot

Part de l'empedrat del Pou Jurà ja està fet com demostra la fotografia

ós i crec que pot dur un poc de polèmica, sobretot pel que respecte al cadafal. Com deia abans, agrada o no agrada però és com un símbol del nostre poble, i més encara si es toma aquest per fer-ne un altre al mateix lloc però més baix. Però com que encara només se n'ha començat a parlar, no seré jo qui comenci la polèmica, ara bé, sí faria una suggerència: si és possible que s'exposàs el projecte i es demanassin opinions. A mi, particularment, la política de fets consumats no m'agrada molt.

D. Mateu ja no està a Santa Margalida

Supòs que a hores d'ara ja no és notícia, però si vull anotar que l'impulsor d'aquesta Fulleta i que tants d'anys va estar entre nosaltres fins que va esser traslladat a Santa Margalida, D. Mateu Amorós, a principis de Setembre va deixar de prestar els seus serveis a n'aquest poble i ha estat destinat a Alcúdia a on en companyia de la seva mare pot començar a gaudir d'una

semi-retirada.

L'estima que l'hi professava el poble margalidà li va demostrar en una missa de despedida a on, per cert, va voler fer una mica d'homenatge a un descendent arianyer i cosí meu En Jordi Frontera, amb agraïment per la col.laboració que desde el primer dia va tenir, i amb un sopar que segur no oblidarà mai.

Des d'aquí el desig de que la vida li depari alegries il.lusions i el convit a que les col.laboracions en nosaltres siguin de cada dia més freqüents ja que podeu estar segurs que poca gent té tanta recopilació històrica i dades com ell del nostre poble, i seria un pecat per part nostra o aprofitar-ho.

D. Mencior, sigau ben vingut

I ja que anam de capellans, estam d'enhonorabona, tenim capellà nou!!!! Encara que això quasi ja no és notícia perquè ara en tenim un de nou cada dos per tres.

Però sembla que Don Melcior entra

amb un altre peu. Per començar, no el compartim ni està malalt, viurà a Ariany i pareix esser que ve en moltes ganes de fer feina, cosa que és ben necessari, ja que n'hi ha molta per fer.

Realment lod' Ariany amb els capellans els, darrers 12 anys, desde que se'n va anar D. Mateu a Sta. Margalida, ha sigut de locura, em perd en el conte dels que hem conegut, lo que ha provocat, pricipalment dins el jovent, un abandonament de la pràctica religiosa. De moment i pels comentaris, pot esser que hàgim tengut sort i que es pugui tornar començar una bona relació capellà-poble.

Per començar, ens em de felicitar per la primera idea de don Melcior de la publicació setmanal d'un butlletí, que s'entrega els diumenges a la missa. Pràcticament la història arianyera està als arxius de l'església, i don Melcior pensa anar treguent dades setmanals damunt ella, per coemçar ja ha sortit qui fou el primer batejat a Ariany, el primer matrimoni, i així aniran seguint dades i curiositats que, si no és així possiblement mai sabríem. Només per això, ja des d'aquí li dic: gràcies i benvingut.

I per aquesta vegada res més. Jo trob que ja n'hi ha hagut! En tornar, ja serem a l'any que ve, per tant, vos desig que els torrons no vos facin mal, que comenceu l'any bé i que si pot esser mostoqui «sa loteria», així l'acabarem i el começarem contents.

Associació de la Premsa Forana de Mallorca

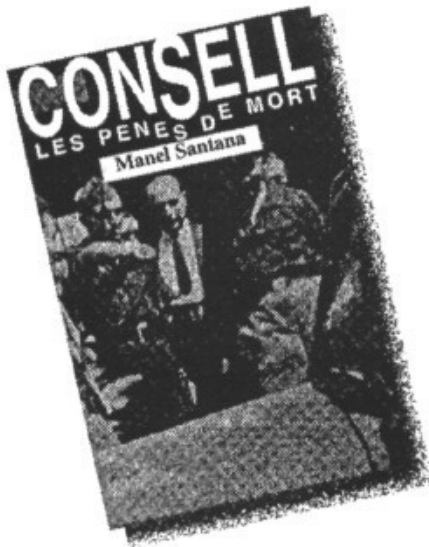
EDICIONS DOCUMENTA BALEAR

Universitat de les Illes Balears

presenten

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ A LA COL·LECCIÓ LA GUERRA CIVIL A MALLORCA POBLE A POBLE

Cognoms ..... Nom .....
Adreça ..... CP ..... Població .....

Desitj subscriure'm a la col·lecció LA GUERRA CIVIL A MALLORCA POBLE A POBLE, per la qual cosa faré efectiu l'import de 1.275 ptes/exemplar (PVP 1.500 ptes) mitjançant:

- Gir postal
- Oficina de Documenta Balear Pas d'en Quint, 5 entresol, 3 Tel. 71 81 23
- Associació de la Premsa Forana de Mallorca
- Domiciliació bancària (ompliu les dades del compte bancari)

Els agrairé que paguin amb càrrec al meu c/c o llibreta

Núm.

Banc o Caixa .....

Adreça entitat .....

els rebuts que, en concepte de subscripció, els presentí DOCUMENTA BALEAR,

Signatura ..... Data .....

50 preguntes a n'Antònia Mayol Ferrer

Mª Magdalena Genovart, Jerònia Sansó, Juan Carlos Vanrell

Ja tornam esser aquí. Aquesta vegada hem fet les 50 preguntes a n'Antònia Mayol, més coneguda per n'Antònia des forn, que ens ha contestat amb la simpatia i bon humor que la caracteritza.

1.- Nom i llinatges

Antònia Mayol Ferrer.

2.- Malnom

Des forn

3.- Edat

29 anys

4.- Professió

Faig de fornera a n'es forn de sa família.

5.- Un Hobby

Anar al cinema.

6.- Llegeixes qualche diari o revista? Quins?

Sí, normalment llegesc el «Diario de Mallorca»

7.- Un personatge històric.

En Franco.

8.- Un personatge actual. Per què aquest?

En José María Aznar, perquè ara li toca a ell convencer-mos del que va dir antes.

9.- Amb qui t'agradaria passar un dia complet?

Amb el Príncep Felipe de Borbón.

10.- Tens algun ídol? Qui? Què admires d'ell/a?

Sí, na Tina Turner. Crec que és una dona admirable, lo bé que es mou en un escenari amb l'edat que té.

11.- El Madrid o el Barça? Per què?

El Barça, per fer enrabiar qualcú que jo sé.

12.- Quina llengua, català o espanyol? Per què?

L'espanyol, perquè nosaltres som espanyols.

13.- Un/a cantant.

En Phil Collins

14 Un actor. Què t'agrada d'ell?

En Richard Gere. D'ell m'agrada tot, tant com actor com el seu físic.

15.- Una actriu. Què t'agrada d'ella?

Na Mari Sol, perquè era molt rebelde.

16.- Un esportista.

Miquel Indurain.

17.- Un fet històric. Per què aquest fet i no un altre?

La independència d'Ariany, perquè la vaig viure.

18.- Un bon record

El naixement de la meva filla.

19.- Un mal record

Quan me vaig tallar ets dits.

20.- Quin país o ciutat t'agradaria visitar? Per què?

Escòcia, perquè crec que és un altre món.

21.- Aniries a sa Lluna? Per què?

No, mai se m'ha ocorrit.

22.- Creus en el més enllà? Per què?

Sí, almenys vius amb l'esperança de que estarem millor que a n'aquest.

23.- Hi ha Cel i Infern? Per què penses així?

Jo crec que el Cel i l'Infern els mos guanyam en aquest món.

24.- Creus que hi ha vida a altres mons? Per què?

No ho sé, jo no ho he vist, però per què no n'hi pot haver?

25.- Què penses de les drogues?

Crec que és lo pitjor que hi ha.

26.- I de l'avortament?

Jo crec que està bé.

27.- Una flor

La flor d'ametler.

28.- Un arbre

Una olivera.

29.- Un plat de cuina

Tots, menos ses faves.

30.- Una postre

Huf! m'encanten, principalment els que són fets de xocolata o de formatge.

31.- Una beguda

Xampany.

32.- Una dansa

Es xa-xa-xa.

33.- Una cançó

«Llueve en mi corazón» de Tennessee.

34.- Un fet inoblidable

El viatge de la lluna de mel.

35.- Una pel·lícula

Prety Woman.

36.- Un esport

Sa natació.

37.- T'agrada viure a Ariany. Per què?

Sí, perquè les meves arrels són d'aquí.

38.- Si no visquessis a Ariany, a quin poble t'agradaria viure?

A Ca'n Picafort.

39.- Què és lo que més t'agrada d'Ariany?

L'església.

40.- Lo que menys. Per què?

Tot lo que té m'agrada. No l'hi trob cap defecte.

41.- Si tú poguessis, què canviaries del nostre poble?

El criticar a sa gent.

42.- Per tú, qui creus que ha estat la persona més important en tota la història d'Ariany?

Jo crec que han estat totes aquelles persones que han lluitat per el poble.

43.- Com veus el futur d'Ariany?

Ho veig malament, perquè sa gent jove se'n va i és la que pot fer futur.

44.- Quina qualitat admires més de la persona?

La sinceritat i la simpatia.

45.- Quin defecte creus el pitjor?

Esser mentider o mentidera.

46.- Què és lo que més t'hauria agradat ésser dins aquesta vida, parlant de professió?

«Assafata» o mestra d'escola.

47.- Què és lo que manco t'hauria agradat ésser?

No esser res en aquest món.

48.- Si no fossis qui ets, qui t'agradaria ésser? Per què?

No en tenc ni idea, sempre hauré d'esser qui som.

49.- Si tenguessis una vara màgica i et concedís 3 desitjos, què demanaries? Per què?

Salut, amor i més temps per disfrutar sa vida.

50.- Una despedida

Un besso molt fort.

Sorteig per al Jurat Popular

Faunes setmanes que es va realitzar el sorteig per ser candidats a jurats populars, a Ariany hi ha hagut 6 agraciats, ells són:

Miguel Bauzá Mayol (Data naixement 16/03/1924)

Enrique Darder Torquemada (D.n. 14/11/1948)

Jaime Gomila Cánaves (D.n. 21/08/1922)

Maria Mestre Genovart (D.n. 17/01/1919)

Rafaela Ribot Darder (D.n. 16/11/1936)

Francisca Socías Mestre (D.n. 2/02/1912)

Entrevista a don Melcior Fullana, nou rector d'Ariany

*Catalina Pont, Jaume
Taberner*

Desde fa relativament poc temps tenim un nou capellà que es cuida de la nostra Parròquia, cosa que ja no ens ve denou, a hores d'ara segurament molta de gent ja el coneixerà, amb ell hem volgut tenir una xerradeta i ara la vos presentam.

- Ens faci un resum de la seva vida.

Vaig néixer a Manacor, quan tenia 17 anys vaig anar a estudiar a Lluç amb s'idea d'esser missioner i després, ja ordenat varen demanar voluntaris per anar a fundar a Ruanda, jo me vaig oferir juntament amb un altre; el primer que férem va esser anar a preparar-nos a Madrid, després a Suïssa i després vam anar a Ruanda, hi vaig fer feina 9 anys seguits, després es superiors me varen cridar per anar a Barcelona a dirigir un col.legi durant 4 anys, vaig anar a Roma 3 anys per estudiar Bíblia i allà mateix vaig ser rector d'una parròquia durant 6 anys, també he fet una estada a Brussel.les i després vaig tornar a Ruanda, vaig coincidir amb sa tragèdia de fa 3 anys a on varen matar prop d'un milió de tutsis, jo en tenia 2.300 de refugiats a sa meua parròquia, i amb un vespre en mataren devers 2.100 a cops de matxet

---

**"som una persona
senzilla, una
persona que
reconeix ses
seves
equivocacions i
desig que
m'ajudin a
reconeixer-les, no
me defens negant
quan m'equivoc"**

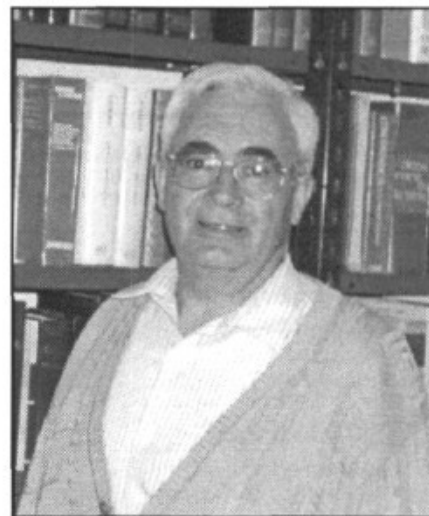
i me va afectar molt, això me va fer decidir tornar cap a Mallorca perquè vaig veure que no podia fer absolutament res, va esser molt difícil sortir d'allà però tot d'una que vaig poder vaig fugir amb un «Hércules» de s'exèrcit espanyol cap a Nairobi, d'allà cap a Roma amb s'avió d'es president d'Itàlia.

Ara no me sent encoratge de tornar-hi perquè encara tenc aquests aconteixements molt frescs i reviuria tot lo que vaig viure tan horrible; mentres tant he treballat a Lluç a n'es procés de canonització del nostre fundador, el pare Joaquim Rosselló i Ferrà, també de 4 capellans nostres que varen matar durant sa Guerra Civil a Barcelona, la meua feina era una col.laboració no de redacció, se va reduir a informatitzar totes aquestes dades.

Després vaig esser vicari de La Real, fins que vaig venir a Ariany, ja que el Bisbe volia una estabilitat pel vostre poble, el Bisbe va estar molt content que jo acceptàs i ara estic aquí de molt bona gana, perquè he vist s'alegria que ha tengut sa gent, som una persona senzilla, una persona que reconeix ses seves equivocacions i desig que m'ajudin a reconeixer-les, no me defens negant quan m'equivoc i amb s'ajuda de tots crec que sa parròquia d'Ariany anirà per envant; vull dir que m'he quedat impresionat de veure de com és sa fe d'aquest poble.

- Com ha trobat el poble?

Religiosament, he quedat vertaderament sorprès perquè, s'exemple d'ahir mateix (dia dels morts), ahir

vespre l'església estava plena i les vaig dir que aquesta missa valia per lo endemà, que era diumenge, i es diumenge dematí, ses mateixes persones tornaven esser a missa una altre vegada; també m'ha impresionat molt sa gran quantitat de vocacions que hi ha hagudes i que hi ha, sa fermesa d'aquestes persones consagrades i també sa fe de ses famlies, sa participació dels joves, encara que avui en dia no és molt normal.

Referent a s'aspecte humà d'es poble, me trob com a dins sa família, pareix que mos havíem conegut de tota sa vida i me trob com un de tants, de tot això es mèrit no és meu sinó de sa gran humanitat que trob aquí, aquesta senzillesa i sinceritat, amb aquesta serietat de fer cas per fer-ne, no; aquí no és res fingit, es veu que lo que hi ha dedins surt a defora, m'hi he sentit molt bé desde es primer moment i cada dia m'hi sent, si és possible, millor.

- Com va esser això de venir a Ariany, perquè aquest canvi va venir de nou a molta de gent.

Va esser una cosa molt ràpida, a La Real jo feia de vicari i el superior general va remodelar sa comunitat degut

que venia un capellà que havia estat a Santo Domingo i no tenia gaire salut, el varen destinar a La Real, llavors jo me vaig oferir per donar-li el lloc, al mateix temps vaig demanar a n'el superior general que me presentàs a n'el Bisbe perquè de cada vegada més hi ha més situacions crítiques a diferents pobles com era a Ariany; a jo me pareixia un luxe lo de La Real i vaig pensar que era molt més necessari atendre a un poble, renunciant a sa companyia de sa comunitat i entrar dins una altra etapa de sa meua vida, viure totsol a una rectoria, però per mi no suposava cap dificultat perquè a Ruanda pràcticament havia hagut de viure totsol i en situacions molt més difícils, sense tenir, fins i tot casa, sinó d'itinerant, per aquí i per allà i vivint a dins cabanyes com es negres, per a mi és un luxe tenir aquesta casa tan hermosa amb aquest corral tan gran, aquest jardí davant l'església, tot això me pareix un regal.

Ara bé sa pressa va venir del Bisbe, que me va demanar tot d'una que

vengués, me va dir que l'hi havia de fer un favor molt gros, que havia de venir a Ariany i estar-hi molt de temps, jo li vaig dir que tot es temps que sigui, per jo no hi ha cap dificultat ni una, tot es temps que Déu i els homes vulguin, i sa salut, que de moment me trob perfectament, no tenc sucre, no tenc colesterol, es cor me va 58 batecs per minut com n'Indurain i puigets escalons de 3 en 3, me trob perfectament bé, tot d'una que el Bisbe me va telefonar ja vaig venir aquí a veurer-ho. Don Bartomeu, per recomanació dels metges, havia de deixar responsabilitats i ses circumstàncies varen fer que es trobàs es pa amb sa gana, per això va esser tan aviat.

- Amb quins objectius ha vingut?

Jo no he vengut amb cap pla estructurat, ni amb un organigrama, he vengut per veure. Com ha passat varies vegades amb sa meua vida, sa primera va esser a Ruanda que me vaig donar compte que havia aterrat a un altre món completament distint, per tant havia

---

"me trob com a dins sa família, pareix que mos havíem conegut de tota sa vida"

"m'hi he sentit molt bé desde es primer moment i cada dia m'hi sent, si és possible, millor."

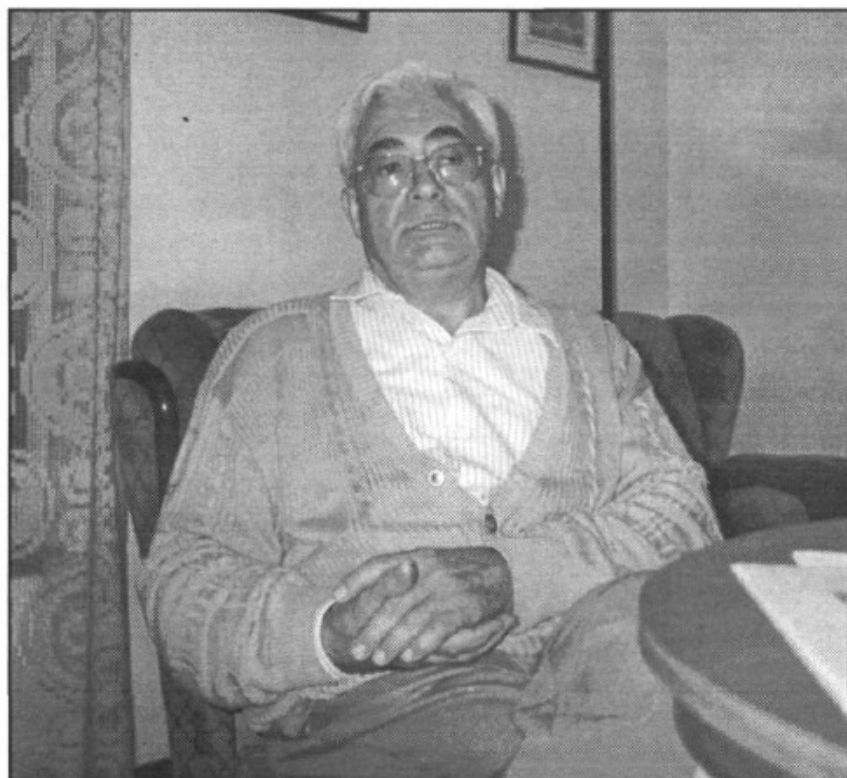
d'esborrar sa meua pissarra i tornar-hi escriure lo que vas aprenent a poc a poc; aquí també he vingut amb aquesta actitud d'aprendre, de fer entre tots, no imposar res, d'escoltar, i de no fer res que no sàpigues es perquè ho fas, fins i tot en ses misses; dins aquesta senzillesa anirem fent, voldria anar treballant i sobretot respectant aquesta gran experiència de Déu que he trobat aquí, no partint de lo meu sinó de s'experiència de Déu que hi ha en aquest poble.

- Ara, ja passant a un altre tema i deixant lo d'Ariany, expliqui un poc sa problemàtica de Ruanda.

Parlant de Ruanda és molt bo de fer equivocar-se, pensar que són persones primàries, de poca cultura, que passen gust de barallar-se i de matar-se. De tot això no hi ha res a Ruanda, tampoc maten per motius ètnics de tribu o raça, sinó que és es resultat d'una descolonització mal feta, mal duita, i després molts d'interessos econòmics.

- Interessos econòmics, de qui?

Principalment d'alguns països d'es primer món, alguns més implicats que els altres, França en primer lloc, va

preparar es genocidi de l'any 94, va preparar tot aquest exèrcit paramilitar, i els va armar; també va instal·lar sa ràdio que continuament, nit i dia, donava ses instruccions de com s'havia de dur envant aquest genocidi.

-Què pretenia França amb aquesta actitud?

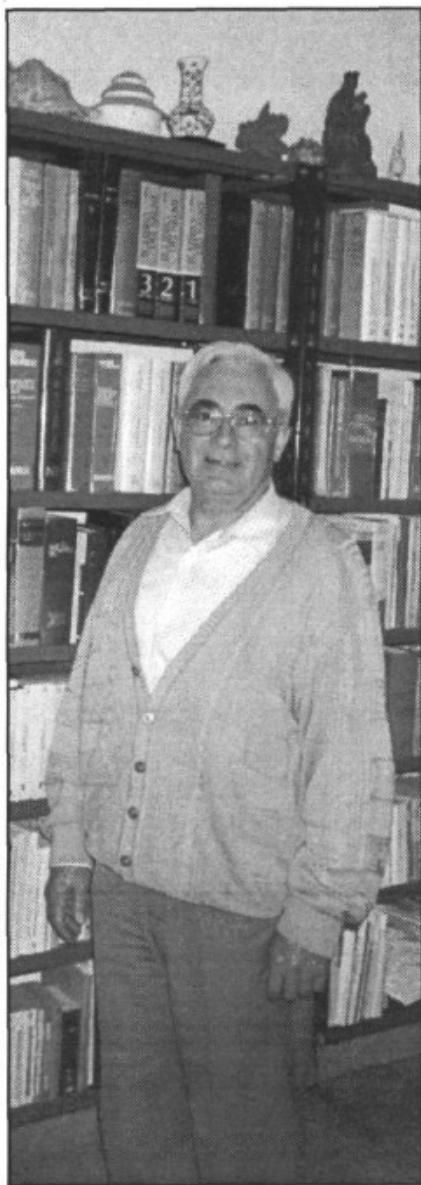
Pretenia crear una zona d'influència en es centre d'Àfrica, es temps de Xina, el Líban i d'Algèria ja se l'hi ha passat. Sa grandesa de França cerca es seu lloc i té els ulls posats damunt d'Àfrica, per tant, hi ha una pretensió de desplaçar s'influència de Nord-Amèrica damunt d'Àfrica i aquest lloc ocupar-lo França; per això se pensava en aquest país per fer com una Suïssa africana i d'allà administrar s'economia africana, i enlloc de desplaçar els doblers cap a Suïssa, anassin cap a Ruanda i naturalment l'amo esser a França.

Per tot això li convenia molt eliminar sa raça tutsi, molt superior en intel·ligència, històricament està ben demostrat, no és, de cap manera això una adhesió de la meua part a una raça, sinó una constatació d'aquesta raça al llarg de 600 anys de la seva arribada a Ruanda; tot d'una va agafar es poder essent una minoria, un 23%, i el va conservar durant 600 anys, fins que va intervenir Europa per colonitzar Àfrica, que va desplaçar aquesta raça, es tutsis; i ara per una part ells veien es moment de tornar reprendre es poder, i això ho pretenien, ho cercaven, i en tenen capacitat, com ho han demostrat.

Per altra part interessava a França exterminar aquesta raça per oferir a n'es hutus un altre vegada es poder, era com a regalar-los, però amb condicions, les diven *noltros pretenim això i això, sereu els més rics d'Àfrica*

mentres voltros fassau lo que noltros diguem. Aquest era es pla però va fallar, a darrera hora França va intentar capgirar sa situació després de s'invasió de Ruanda per es tutsis i va enviar un exèrcit super armat diguent que era una ajuda humanitària, però pensant provocar es tutsis intentant conquerir sa darrera part que quedava de Ruanda, atacarien i es francesos, molt ben armats, els exterminarien allà, per tant sa guerra fins en aquell moment l'havien guanyada es tutsis, llavors allà perdrien, es civils de Ruanda havien quedats eliminats, més d'un milió de morts d'uns 8 milions d'habitants que tenia Ruanda; després d'haver llevat un milió de tutsis, pràcticament ja en quedaven pocs, es que venien de s'estranger, desplaçats després de sa descolonització, ja que els colonitzadors llevaren sa monarquia i implantaren sa república, tots els qui tenien responsabilitats de govern se varen exiliar, això era l'any 60, ara s'havien preparat per invadir Ruanda, se va donar aquest cúmul de circumstàncies que va causar es que si abans hi havia 200.000 tutsis fora de Ruanda que volien tornar a caseva, que eren exiliats que havien tengut càrrecs públics, perquè els que no havien tengut càrrecs públics havien quedat a Ruanda i convivien hutus i tutsis, com aquí convivim mallorquins i peninsulars, ara no són 200.000 exiliats sinó més de 2.500.000, ja que molts de hutus s'auto-exiliaren fugint de la matança. Ara allà on estan no les volen i no tenen caseva, i tenen por de tornar-hi perquè tèm en esser ajusticiats ja que es tutsis varen dir que volien jutjar es criminals, però amb aquests criminals hi ha infants de 14 anys; perquè jo mateix vaig tenir es matxets damunt es meu cap en varies ocasions i eren al.lots de 14 ò 15 anys, els quals també estan entre els assassins; però tot això és un absurd perquè tampoc hi ha jutges, les varen matar, i es jutges tutsis com poden jutjar essent part implicada? per tant és un judici impos-

es parla d'intervenir militarment perquè se va cap a un «caos» total.

- Però sa riquesa de Ruanda quina és?

Sa riquesa pràcticament és una mica d'agricultura, un poc de cafè i un poc de tè, molt mal pagats per cert; no hi ha minerals, hi havia una mica de mineral d'estany però està esgotat; però allà pràcticament ses mines estan exhaurides, no hi ha res més.

Sa riquesa d'aquest país és es clima perquè és un clima ideal, de 18 a 25 graus tot l'any, un clima molt regular, sempre plou en el moment que toca, tot creix i tot viu, s'està molt bé.

S'ha de destacar s'humanitat d'aquesta gent, és un poble molt diferent que els altres pobles africans.

- I una possible solució?

Per fer una comparació, que tampoc no és exacta, quan hi va haver sa guerra d'es golf Pèrsic, allà hi havia s'interès d'es petroli que és patrimoni de s'humanitat, varen intervenir tot

d'una i ho aturaren; se va anar a assegurar es subministre de petroli i que ningú ho monopolitzàs; a Ruanda hi ha molts d'interessos creats amb un altre sentit, però aquests interessos són només d'algunes nacions, lo que poden fer aquestes nacions no ho sabem perquè tot això és secret d'estat i lo que tenen planetjat i com dur-ho a terme és imprevisible per noltros, però certament una cosa mos pot quedar claríssima, que no és un assumpte de matances d'ètnies ni de races, ni matances de negres, sinó que són interessos econòmics d'algunes nacions europees i americanes.

- Sa dona com està considerada allà?

Sa dona és tota una altra concepció de com la tenim noltros, ja que es naixement sa produeix d'una manera distinta; per noltros néixer suposa un trauma, perquè passam d'es benestar sense tenir cap necessitat perquè tot s'aliment arriba a través de sa mare, llavonces en néixer és un trauma terrible, trobar-se en contactes durs que abans no coneixíem, es diferents can-

sible.

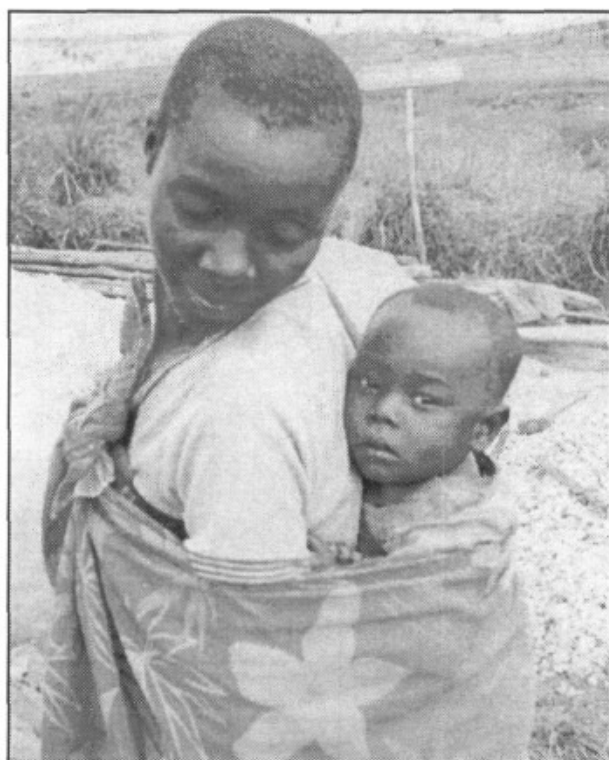
- Ses altres nacions no hi poden intervenir?

Possiblement hi ha pactes secrets que nosaltres no coneixem, però certament hi ha una divisió del món, de ses grans potències.

- I l'ONU?

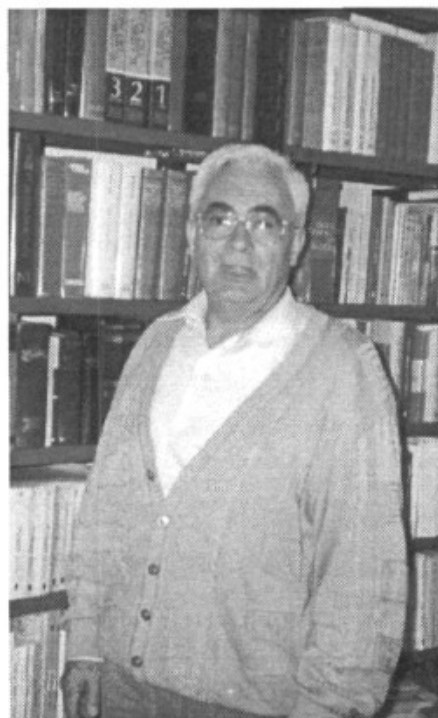
Ses darreres notícies són de fer una guerra per aturar una altra guerra, de totes maneres l'ONU va només a veure com se maten, a curar els ferits, enterrar es morts, donar menjar i beure, no pot intervenir. Ara aquests darrers dies

Manera normal que tenen les mares per dur els nins a Ruanda, don Sion en parlava a l'entrevista.

vis de temperatura, no sentir els moviments de sa mare sinó quedar dins un bressol i entrar dins aquest món tan hostil, tan diferent, aquella veu de sa mare que es sentia estant dedins i ara no la sent etc,etc. En canvi a Ruanda no passa res de tot això perquè s'infant, diven ells, passa de sa panxa a s'esquena, quan neix sa dona el se penja a s'esquena, ell sent sa temperatura de sa mare, els mateixos moviments que feia abans de néixer continua fent-los, quan té gana el gira i el se posa davant i aquell infant agafa es pit i s'alimenta fins que es dorm, quan es dorm el posa a s'esquena, amb una paraula sa sent acompanyat sempre; es infants allà no ploren, a no ser que sa mare no tengui llet, jo no veia plorar mai cap infant perquè aquest contacte físic permanent ja era una seguretat per s'infant.

Sa dona sa sent realitzada amb ses seves maternitats d'una manera diferent, ella és respectada, ara s'ha perdut, degut a n'es contacte amb els blancs, però a n'es primer part sa dona se posava lo que diven «sa corona de sa maternitat» que és un adorn a n'es cap i ja no el se treven més, és s'honra

d'esser mare, amb aquest sentit és respectada a n'es màxim.

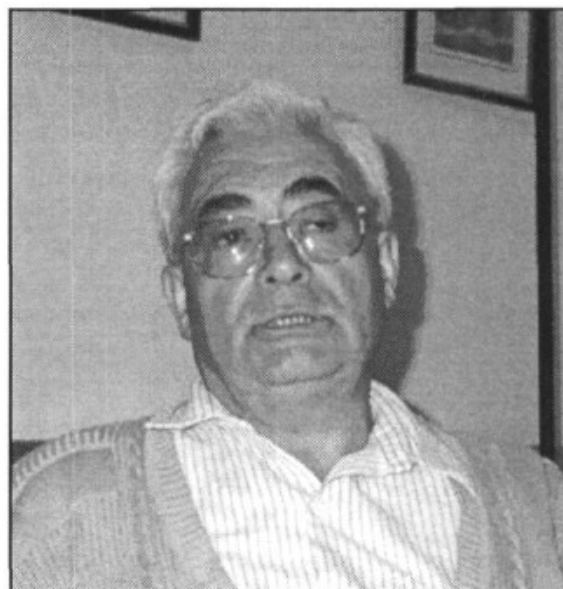
En quant a explotació sexual, com a sexe, no és utilitzada com a objecte, abans d'arribar els blancs era així ara a poc a poc per aquesta influència exterior entra un poc dins sa condició de sa dona europea, abans sexualment no era utilitzada, tampoc tenia problemes d'autorealització sexual perquè s'home rebia una preparació per sa seva relació conjugal per fer-la sentir realitzada, per tant, es protagonista no és s'home utilitzant sa dona, sinó que s'home va preparat per poder satisfer sa realitat femenina.

En quan explotació a sa feina, es ver que ella fa molta feina a n'es camp però sa feina que fa la fa amb molta d'alegria, passant molt de gust, posant molt d'interés, és s'aliment dels seus fills, sa terra és sa seva aliada per continuar alimentant els fills que ella va començar alimentant amb sa seva llet, per tant, hi posa com una certa veneració amb so cultiu de la terra, hi passa un gust que la realitza, en canvi s'home ho fa com una feina més, s'home, podríem dir que no passa aquest gust.

Per altra part s'home ja sap que ell comanda de ses coses de fora de casa, es camp, es bestia, però a dins sa casa ell és un altre amb sos seus fills, a disposició de sa seva dona, allà dedins és sa dona que manda, tot ho disposa ella; sa mare primer fa menjar es fills i quan estan ben associats llavors ja menjaran els pares si en queda.

- I ara faci vostè mateix sa despedida.

Aquesta etapa en la meva vida m'ha

marcat profundament. Potser desde l'exterior s'em vegi com una persona «diferenta».

No som diferent, però carregat d'una experiència poc comuna, això no puc negar-ho. Me resulta un poc difícil caminar al pas de «l' Illa de la calma».

"No som diferent, però carregat d'una experiència poc comuna, això no puc negar-ho."

El plaer de beure

Francesc Grimalt

Can Majoral. Negre. Cabernet 92

Ca'n Majoral és un petit celler algaiadí que, com molts altres de la nostra illa, es va decidir a millorar els seus vins, i per poder realitzar-ho s'han servit de la tecnologia i les instal·lacions adequades, a més de la implantació de varietats forànies (Pinot Noir, Chardonnay, Merlot, Riesling) que en els seus respectius llocs d'origen han aconseguit notables èxits. Una d'elles és la conegudíssima Cabernet Sauvignon, la qual ha captivat amb els seus bons resultats molts d'elaboradors, i els de Ca'n Majoral no han estat menys. Aquest cep, originari de la zona de

madura, confitura i tocs especiats propis de la varietat, junt amb bones notes de criança que es manifesten en forma de coco i vainilla. En boca és viu, amb una càrrega tànica una mica lleugera. El retronasal és d'una intensitat mitjana amb records de fruita madura.

És un vi que, tot i haver arribat al seu moment òptim de consum, es pot guardar en les condicions adequades durant un temps no massa prolongat.

El seu preu aproximat és de 900 pessetes.

Can Majoral
C/ Campet, 6. Algaida
Tel.: 12 55 16 / 28 34 88

fonamentalment amb Manto Negro i comercialitzats, bàsicament, a granel.

Els germans Pere i Bernat Calafat, continuadors d'una llarga tradició vitivinícola familiar, són en l'actualitat gerents i propietaris del celler Jaume de Puntiró. L'any 1993, tot aprofitant els bons resultats vitícoles d'aquesta comarca, decidiren embotellar els seus propis vins, per poder donar a conèixer el producte en millors condicions organolèptiques per al consumidor.

El Carmesí representa l'esforç dels germans Calafat per millorar els vins a granel de la comarca del Raiguer. El raïm utilitzat prové de les vinyes de Can Servi, Es Torrent Fals, Cas Misser Fiol i Sa Vinya Vella, les quals són conreades amb mètodes ecològics. El vis'ha elaborat amb les varietats autòctones Manto Negro i Callet i amb la forana Ull de Llebre. Ha estat sotmès a sis mesos de criança en bóta de roure americà i la resta de criança ha acabat en ampolla fins al moment de la seva comercialització.

El resultat final és un vi de color cirera, amb reflexos teula provinents de la criança. En nas, ens ofereix un seguit d'aromes agradables de mel, notes d'espècies, tabac i vainilla. En boca, és càlid i untuós degut al seu grau alcohòlic. El retronasal és de caire complex.

El preu de venda al públic és de 700 ptes.

Celler Jaume de Puntiró
Plaça Nova, 23. 07320 Santa Maria del Camí (Mallorca)

Tels.: (971) 62 00 23 i 14 02 27

Burdeus, va ser plantat a la finca de Son Reus, on les terres són del tipus de call vermell, adaptant-s'hi correctament.

El vi del qual tractam ens presenta a un primer cop de vista un color brillant i net, de coloració robí, amb ribets teula, fruit d'haver romàs dotze mesos en bóta de roure americà. En nas se'ns presenta un atractiu ventall aromàtic, constituït per aromes de fruita

Carmesí. Vi negre de 1994

Un dels pobles amb més tradició vitícola d'aquesta illa és Santa Maria del Camí, prou conegut pels seus vins d'alta graduació alcohòlica, elaborats

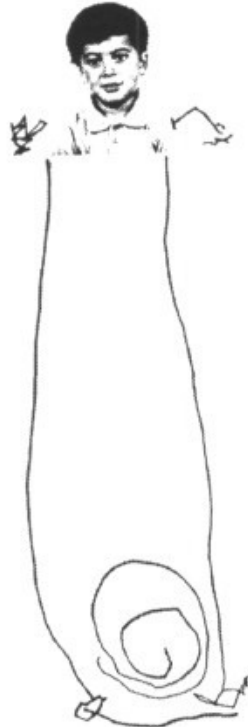
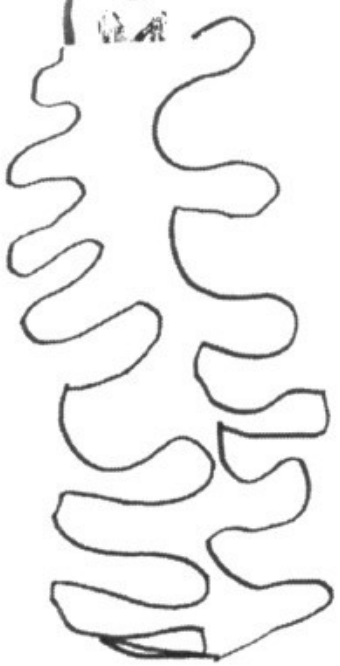
CARMESÍ

VI NEGRE DE 1994
ENVELLIT DURANT SIS MESOS DINS BOTES DE ROURE AMERICÀ
DE LES VINYES, CAN SERVI, SA VINYA VELLA
I CAS MISSEI FIOI, DE SANTA MARIA DEL CAMÍ
DELS RAÏMS: 80% MANTO NEGRE, 19% CALLET I 1% TEMPRANILLO

VI D'ELABORACIÓ ARTESANA

Escola

Voleu conèixer els nins de la classe contents?

NOA
MAYN

MIQUEL ANGEL

ANTONIA INÉS

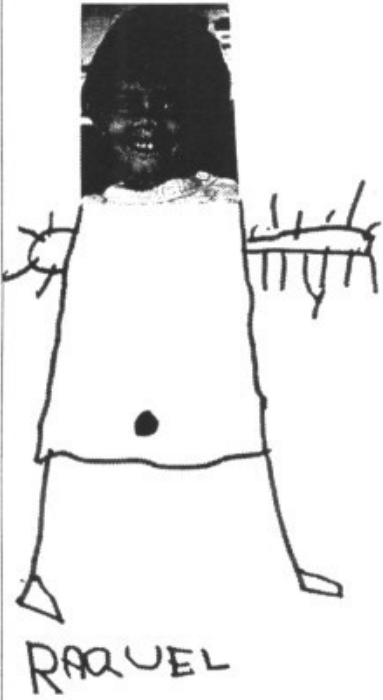
MARIA MARGALIDA.

MIQUEL

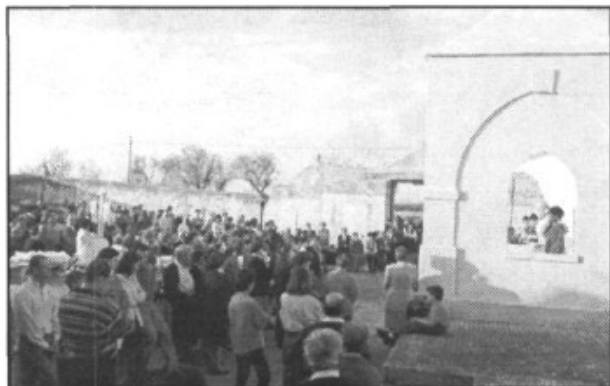
Escola

Missa en el cementeri el dia de Tots Sants

Enguany per primera vegada, el dia de Tots Sants a l'horabaixa es va fer una missa en el cementeri, com podeu veure a les fotografies, aquesta iniciativa va ser molt ben acollida per la gent del nostre poble; sens dubte el bon dia que feia va contribuir a que l'acte fos més participat.

Fotograf.: Joan Ferrer.

Esports

Hola amics com vos trobau, aquests dos mesos estan una mica carregats daconteixements ja que ha començat sa lliga de segona regional i també han començat sa lliga de bàsquet per seiquip cadet femení del nostre poble Hem deixareu parlar primer del bàsquet ja que com tots sabeu es sa primera vegada que se federa a Ariany un equip de bàsquet hem de recordar que som un poble sense una tradició baloncestística encara que si bé tenc entès fa un bon grapat danys, no vull dir sa quantitat perquè a ben segur que mequivocaria, que hi va haver un altre equip femení que era entrenat per una tal Apolonia que era de Campos, disputaven els seus partits al pati de ca ses monges d'Ariany (jo, encara record sa pista i que encara té un dels taulells pintat a sa paret de sescola gran) i que

va jugar partits a Manacor, a Campos i a altres llocs però que sa meua font dinformació no a recordat (voldria demanar que si qualche persona sen recorda de més coses magradaria que me les contàs perquè es una cosa històrica per es nostre poble, i que me té una mica intrigat ja que magradaria que me contassin els seus entrenaments com se feien i quins eren es mètodes emprats per entrenar un equi de bàsquet en aquells temps.

Bé ara que ja hem fet una mica dhistòria anem al gra de sa qüestió que no es un altre que parlar des començament de sa lliga cadet femenina, es nostre equip esta enquadrat en es grup B-2 i que té equips amb gran tradició baloncestística com són Artà, Pollença, Lluçmajor, o sia, que tots els partits que aquest any jugarem seran molt difícils

Tomeu Bauçà Frontera

encara que això no es una cosa que preocupi perquè del que se tracta es de que aquestes nines aprenguin el que és està a una competició ja que elles mai havien sabut el que era això, enguany només sha fet un equip ja que ses nines que tenfem no ens han donat per a més i no penseu que no mha sabut un bon greu però no ens han deixat fer res més ja que ses normes no ho permeten encara que esper el poder fer alguna cosa per ses nines que aquest any no poden jugar, segurament tornaran a jugar com s'any passat als jocs escolars, ja que necessiten no estar aturades si no volen perdre sa forma de cara a sany que ve, tot sha de dir que el que més hem preocupa es que aquestes nines no se desmoralitzin si veuen que no guanyen partits ja que es una cosa ben normal essent es primer any en

competició. Fins ara shan disputat dos partits, si bé es primer partit es va jugar a una pista molt banyada i es varen fer molts pocs punts, al segon ja va anar una mica millor, i jo confii que el tercer ja vagi millor, ara el que realment importa és que elles se vagin compenetrant a fi de que amb un parell de jornades ses coses ja vagin una mica millor, que jo esper serà així ja que si elles volen i sesforcen als entrenaments ho aconseguiran, ja que això es sa base de qualsevol esport, vos vull demanar també el vostre recolzament per aquestes nines que, a ben segur no vos defraudaran.

També ens hem de fer càrrec que ja ha començat sa lliga de sa segona regional, encara que al principi pareixia

que no se guanyaria cap partit a quedat demostrat, que com he dit abans amb molta entrega als entrenaments i moltes ganes de guanyar ses coses normalment canvien cap a bé, així doncs se varen perdre els tres primers partits encara que simatge que se va donar, si exceptuam es partit que se va jugar a Ariany contra el Barracar, va esser molt bona, ja que després dhaver visitat dos dels, tal vegada, camps més difícils de sa categoria com són es del Playas de Calvià i es del Paguera, i fins al moment no sha perdut cap partit més, així doncs, dins Ariany shan empatats tots els partits a dos gols (Mariense, Valldemossa, i Lloret) i sha guanyat dins Son Cladera i dins Bunyola, per lo que podem deduir que sequip

juga millor a fora camp que a dins Ariany, tal vegada sia degut a sa presió que dóna el deure de guanyar davant es teu públic o tal vegada sia per les reduïdes dimensions del nostre camp, però a ben segur que podrem corregir aquest defecte i esper que molt prest es guanyi es primer partit a Ariany. Daltre banda he de dir que un any més en Pep Alzamora ha tornat a agafar sa difícil tasca densenyar a jugar a futbet als nins més petits del nostre poble, daquí li vull donar se més sincera enhorabona i desitjar-lhi que segueixi endavant amb aquesta tasca. Sense més ja que dir només dir-vos adeu i fins una altre.

Quintada del 40

Fa unes setmanes sa quintada del 40 es varen reunir per passar una diada plegats i recorda temps passats. Des d'aquí vos volem desitjar que vos pogueu reunir mols d'anys més.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

📖 Títol: L'Ignorància (Toms 1, 2, 3, 4) Autor: Varis (comentari Lluís Ripoll) Editor: Ediciones de ayer.	📖 Títol: La vida i la mort d'en Jordi Fragonals Autor: Josep Pons i Pagès Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: En Figuera Autor: Varis (comentari Lluís Ripoll) Editor: Lluís Ripoll.	📖 Títol: Sainets del segle XIX Autor: Arnau, Camprodón, Penya, Busquets Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: Estudis Baleàrics Miscel·lània Autor: I.E.B. Editor: Govern Balear.	📖 Títol: Poesia Autor: Ausiàs March Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: El camí de cavalls de Menorca Autor: Joan C. de Nicolàs Editor: Govern Balear.	📖 Títol: Laura i la Ciutat dels sants Autor: Miquel Llar Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: D'A9 Obra Civil Autor: Varis Editor: Col·legi d'arquitectes de Balears.	📖 Títol: Teatre Autor: Josep Mª de Segarra Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: Taller per a Joan Miró Autor: Josep Lluís Sert Editor: Col·legi d'arquitectes de Balears.	📖 Títol: Tots els contes Autor: Mercè Rodoreda Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: Clàssics i moderns Autor: Carles Riba Editor: Edicions 62 i La Caixa.	📖 Títol: Les dones i els dies Autor: Gabriel Ferrater Editor: Edicions 62 i La Caixa.
📖 Títol: Poesies escollides Autor: Josep Carner Editor: Edicions 62 i La Caixa.	📖 Títol: Solitud Autor: Víctor Català Editor: Edicions 62 i La Caixa.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Passatemps

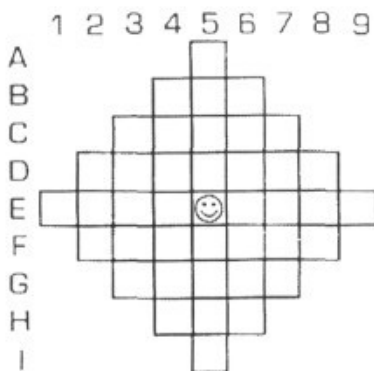
Biel Tovell

Lletres creuades.

Horizontals: A) Consonant d'Ariany. B) En petita quantitat. C) Teixit més o menys clar, muntat en un cercle de fusta que serveix per a passar farina. D) Donar o rebre una cosa a canvi d'una altra. E) Conegut ex-futbolista brasileny. Setge militar (rev). F) Pertanyent o relatiu als serafins. G) Conrador d'una rota. H) Servei Aeri de Rescat. I) Símbol químic del carboni.

Verticals: 1) Consonant. 2) Acte de besar. 3) Recipient destinat a tenir-hi la sal. 4) Que té o mostra pressa. 5) Pessa circular rígida, capaç de girar al voltant d'un eix i destinada a posar en moviment una màquina o vehicle. Acte i afecte d'atacar. 6) Que fa catifes. 7) Semideu silvestre, de cos pelut, banyut i amb cames de boc, donat a la lascívia. 8) Que té molts diners o poseeix grans béns. 9) Símbol químic del sofre.

Test cultural

1.- Al passat número de sa Fulleta, la portada estava dedicada a una persona molt estimada pels arianyers, a la qual, se li va retre un emotiu homenatge el dia de sa festa, en sabries dir el nom?

- El dimoni Pep Rotger
- Sor Ignàcia

- En Pere Riera
- En Toni «Batle»

2.- A un interessant article d'en Joan Ferrer damunt la Mare de Déu d'Atocha, ens contava que la nostra Patrona, també és venerada a una sèrie de ciutats més d'Espanya. De les quatre que segueixen, a quina no és venerada?

- Lanchares (Santander)
- Cetina (Saragossa)
- Madrid
- Toledo

3.- Per segon any, a Ariany es va fer el Pregó de festes, sabries dir qui el va fer?

- Bàrbara Càneves
- Guillem Frontera
- Pere Riera
- Maria Caldentey

4.- L'homilia del dia de Sa Patrona, serveix cada any, per recordar un poc la nostra història i sempre apareix qualque dada nova. Enguany, per exemple, vaig descobrir la data en que canviaren la imatge actual de la Mare de Déu d'Atocha, ja que la que havien portat inicialment els marquesos desde Madrid, estava completament corcada. Te'n recordes de quin any és la imatge actual?

- 1717
- 1870
- 1899
- 1936

5.- En aquestes altures, supòs que tots ja sabeu que al carrer d'es Sol, s'ha obert un «pub», ara bé, segur que molts no sabeu quin nom l'hi han posat. Ho saps?

- Sa llumenària
- Es nieró
- Sa fosca
- Es saltiri

Refranyer popular.

- De Tots Sants a Sant Andreu, vent o pluja o fred i neu.

- Per Tots Sants, mortons i aglans, cames-seques i esclata-sangs.

- Per Tots Sants, castanyes i caragols amb banyes.

- De Tots Sants a Sant Martí, sembra si vols collir.

Pensaments.

- Les llàgrimes, són la sang de l'ànima.

(Sant Agustí)

- Tothom té raó, però quans pocs n'hi ha que sien raonables!

(Feuchterleben)

- Qui sempre vol tenir la raó, que parli totsol i segur que lograrà el seu objectiu.

(Goethe)

- La mentida tan sols engana a qui la diu.

(D'Houdetot)

Solucions als passatemps

5.- Sa Fosca.

4.- 1899

3.- Pere Riera.

2.- Toledo.

1.- Sor Ignàcia.

Test cultural.

Sàtir. (8) Ric. (9) S.

Pererós. (5) Roda. (6) Catifer. (7)

Verticals: 1) P. (2) Bcs. (3) Saler. (4)

fic. (G) Roter. (H) SAR. (I) C.

das. (D) Baratar. (E) Pelé. (F) Serà-

Horizontals: A) R. B) Poc. C) Se-

Lletres creuades

Sa Farola

- O també ets per aquí, no deus venir d'es cementeri?

- Idò, això no vols? a tú no t'he vista, per paga hi havia tanta de gent.

- Ha estat una bona idea això de dir una missa a n'es cementeri, ho haurien de fer cada any.

- Jo supòs que si d'aquí a dos mesos no ens tornen canviar es rector, no serà sa darrera.

- Percert, que hi trobes a aquest rector nou?

- Molt admetent! i si el vessis amb sa moto, pareix n'Angel Nieto.

- No, i també és molt dialogant i xarrador, però també vol que li diguin ses coses; es primer dia va fer es sermó de 3/4, li varen dir, i ara amb mitja hora en surt, i encara li sobra temps.

- Es que tothom hauria d'esser així.

- I lo que més m'agrada és es bolletí que fa cada setmana, així mos n'alterarem de tot lo referent a l'església.

- Ara que xerres de bolletins, ja te vaig veure a primera pàgina d'es bolletí «Balears», mà alçada protestant.

- Requaranta putes!!! no m'en parlis, encara me dura s'emprenyadura, ja pot venir el Rei a demanar-me una foto, pots estar ben segura que no m'hi tornaran aglapir.

- No pardal, i feies unes bones rialles.

- Perquè jo anava enganada; jo què sabia, fixa't que me pensava que era una foto que mos donarien quan acabassim es curs de sa gimnàssia.

- Ja ho vaig trobar raro que tú demanassis sa dimissió d'en Toni.

- Sabs si sabia qui mos va afuar

sa periodista; t'assegur que l'hauria deixat per fer-se'n una bona de foto.

- Ca! tampoc no hi ha per tant.

- I ho crec, tú degueres disfrutar, de poc m'en fiaria que no fossis tú que l'enviassis.

- Tan mateix et quedaràs en s'endarrer, i per cert com ha acabat lo de s'aigo?

- Com tot, molt de xerrar i poques solucions. Qui dóna consell ha de donar remei, i aquí tothom només xerra i a veure qui la dirà més grossa.

- Però i es Govern que no ho arreglarà?

- Això varen dir, però sabs que n'han d'arreglar de coses, per començar podrien fer dissabte per ca seva que tenen un bontrui, endemés no és es Govern, és en Toni que ho ha d'arreglar.

- I venga amb en Toni, sempre estàs es ses mateixes, de tot lo dolent en té sa culpa i de lo bo ni en parlen.

- Per paga no fa res.

- Lo que tú voldries que fes no fa!

- I a què et refereixes?

- A dimitir.

- I qui seria es Batle?

- Ho podria esser qualsevol

- I uns collons! meam si hi aniries tú a nes Congrés des Diputats a Madrid a xerrar?, ni tú ni cap des que t'enrevolten, sabs que és que hi ha?

- Què?

- Molta d'enveja i mala llet.

- I tú acabes de combregar? crec que pots anar a confessar-te.

- Es que arribes a treurer-me d'es botador, ja m'ho va dir es meu homo, en veure na Tonina no parleu de política, perquè cada vegada tenc una pujada de sang, i té ànsia de

que quedi nombrada de braç, cama o de qualque lloc més, i llavonces ja no tenguem a Sor Ignàcia per estopear-me.

- I ara què parles de sor Ignàcia, com ha acabat aquest «culebrón» de ses monges, estan a Petra o estan a Ariany?

- Ara sa cosa està morta, com que la Madre és per el Perú.

- Ja ho val.

- Calla, que només pas pena que quan torni no possi ses coses així com deien, però ja ho veurem.

- I què trobares a sa festa de Sant Francesc?

- Preciosa, l'ofici pareixia es des dia de sa festa, un tiberi mai vist, i que t'he de dir, sa gent les va dur de tot.

- Ja te vaig veure que no perdies calada, degueres tenir un còlic.

- Còlic m'has dit!!! vaig tenir un restrenyiment que no hi ha hagut manera de rompre.

- Idò jo sé un remei molt bo!, prens un kiwi abans d'anar a dormir i quant t'aixequis un tassó d'aigo en dejú.

- Ara en prendré, aniré a n'es metge que me faci una recepte de kiwi.

- I què te penses què és un kiwi?

- Fotre, què no és un supositori?

- De pardala, un kiwi és una fruita parescuda a una figa de moro.

- I en ses pues que té la m'he de passar per darrera?

- Mira, m'en vaig i no vull saber res de tú, m'has dit tantes de pardalades, que jo no sé lo que he de pensar de tú, no sé si ets curta o ho fas.

- Bé, jo provaré lo d'es kiwi i ja te contaré com ha anat.

- Mal rebentassis i no t'aturassis...